

Brüsszel, 2023. február 24.
(OR. en)

6660/23

JAI 188
IXIM 31
SIRIS 21
COMIX 92

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A megerősített SIS működésének megkezdése

Új SIS az új korszak számára

A Schengeni Információs Rendszer (SIS) 2023. március 7-én új funkciók bevezetése révén megerősödik. A rendszer működési éveit során szerzett tapasztalatokra támaszkodó, új jogi rendszer¹ fogja biztosítani, hogy a SIS az elkövetkező években továbbra is hatékonyan kezelje a folyamatosan alakuló és sokféle formát öltő, súlyos bűncselekményekkel, terrorizmussal és migrációval kapcsolatos kihívásokat.

A SIS az Unióban a biztonság és a határigazgatás területén használatos legfontosabb információcsere-rendszer, amelyet felhasználók milliói alkalmaznak napi munkájuk során². Lehetővé teszi a bűnüldöző hatóságok, a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok és az uniós ügynökségek számára a kellő idejű információcserét és az operatív együttműködés támogatását, és ezzel Unió-szerte magas szintű biztonságot garantál, valamint elősegíti a migrációkezelést.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861 és (EU) 2018/1862 rendelete (2018. november 28.) a Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése céljából történő használatáról; a határforgalom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer létrehozásáról, működéséről és használatáról; valamint a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer létrehozásáról, működéséről és használatáról (HL L 312, 2018.12.7., 1., 14., és 56. o.)

² A SIS figyelmeztető jelzéseket tartalmaz több mint egymillió olyan személyre vonatkozóan, akik különböző okokból körözött személynek minősülnek, vagy akik a schengeni térségbe való belépés vagy a térségben való tartózkodás tilalmának hatálya alatt állnak. Ezen túlmenően a rendszer több mint 86 millió elveszett vagy ellopott tárgyra vonatkozó figyelmeztető jelzést is tartalmaz. Csak 2022-ben az illetékes hatóságok mintegy 35 millió alkalommal végeztek keresést a SIS-ben. A külföldi figyelmeztető jelzésekre 263 452 találat volt, amelyeknek többsége észlelt személyekre vonatkozott.

Az új SIS maximalizálja a hatékonyságot azzal, hogy több adatkategóriát – például biometrikus adatokat – és új típusú figyelmeztető jelzéseket tartalmaz. Kezeli a potenciális hiányosságok problémáját, és nagyobb számú nemzeti hatóság és uniós ügynökség számára biztosít hozzáférést.

Szakpolitikai területenkénti megerősítés

A bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása (és a büntetőjogi szankciók végrehajtása) érdekében folytatott **rendőri együttműködés** területén az új SIS megerősített eszköztárral segíti a nemzetközi vonatkozású bűncselekmények elleni küzdelmet.

Itt említhető például az, hogy a SIS most tartalmaz először ismert személyekhez nem kapcsolódó biometrikus adatokat, ami elősegíti majd az elkövetők azonosítását. A súlyos bűncselekmények vagy terrorista bűncselekmények helyszínein talált ujj- vagy tenyérynnyomatok ismeretlen gyanúsítottakra vagy körözött személyekre vonatkozó új figyelmeztető jelzések formájában kerülnek majd be a SIS-be.

Szintén újdonság, hogy az eltűnt személyek azonosításának megkönnyítésére most legelső alkalommal kerülnek be a rendszerbe DNS-profilok azokban az esetekben, amikor nem állnak rendelkezésre ujjnyomat-adatok, fényképek vagy arcképmások, illetve azok nem alkalmasak azonosításra.

A kikérdezés céljára kiadott figyelmeztető jelzések lehetővé teszik a nemzeti hatóságok számára, hogy összegyűjtsék a vonatkozó információkat, ami segíti őket a nyomozás lefolytatásában.

Azzal, hogy a tárgyak új típusait lehet bevinni a rendszerbe, és hogy az elloptott tárgyakra vonatkozó számok azonosíthatóbbá váltak, javulnak az azonosítás és a jog szerinti tulajdonosokhoz való visszajuttatás esélyei.

Egy másik fontos fejlesztés az, hogy a **nemzeti migrációs hatóságok** teljes körű hozzáférést kapnak a SIS-hez, ami elősegíti a határigazgatást, hozzájárul a jogszerű határátlépések megkönnyítéséhez, valamint adott esetben a nemzetközi vonatkozású bűncselekmények – különösen a migráncsempészség, az emberkereskedelem és a terrorizmus – ellen a külső határokon folytatott hatékony küzdelmet célzó intézkedésekhez.

A jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok vonatkozásában kiadott kiutasítási határozatra vonatkozó figyelmeztető jelzések új típusának bevezetésével a rendszer a várakozások szerint átfogó áttekintést nyújt majd a schengeni térségben kiadott valamennyi kiutasítási határozatról.

Az új SIS emellett a **különleges bánásmódot igénylő olyan személyeket** is hivatott **megvédeni**, akiknek az utazását meg kell akadályozni. Új preventív figyelmeztető jelzések segítenek azonosítani a szülői gyermekrablás kockázatának kitett gyermekeket, a különböző formában megnyilvánuló nemi alapú erőszak kockázatának kitett személyeket, illetve a terrorista bűncselekményben való részvétel kockázatának vagy fegyveres csoportokba való besorozás kockázatának kitett személyeket.

A rendszer szélesebb körű hozzáférési jogokat biztosít **más nemzeti hatóságok** részére (így például a munkavállalási engedélyek és a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadásáért, valamint a honosításért felelős nemzeti illetékes hatóságok részére, továbbá a hajók és a légi járművek lajstromozásáért, illetve a tűzfegyverek nyilvántartásáért felelős szolgálatok részére).

Emellett több uniós ügynökség kap szélesebb körű hozzáférést a SIS-hez, hogy eleget tudjon tenni kibővített megbízatásának.

Az **Europol** teljes körű hozzáféréssel rendelkezik a SIS-ben tárolt valamennyi adatkategória tekintetében, ami lehetővé teszi az ügynökség számára, hogy további támogatást nyújtson a tagállamoknak. Terrorista bűncselekménnyel összefüggésben keresett személy esetében a nemzeti hatóságoknak minden találatról értesíteniük kell az Europol, hogy annak operatív központja ellenőrizhesse: rendelkezésre áll-e az Europol adatbázisaiban további háttér-információ. Ezen túlmenően az Europol a SIRENE-irodákon keresztül továbbra is kicseréli a kiegészítő információkat a tagállamokkal.

Ehhez hasonlóan a **Frontex** csapatai is teljes körű hozzáféréssel rendelkeznek majd a SIS-ben lévő adatkategóriákhoz, az **Eurojust** pedig kibővített hozzáférést kap az ismeretlen körözött személyekre vonatkozó új figyelmeztető jelzésekhez.

Kihívások és lehetőségek

A SIS új szakasza most veszi kezdetét, ezenkívül további fejlesztések és javítások vannak folyamatban. A SIS néhány éven belül az információk figyelmeztető jelzések új típusát is tartalmazni fogja, hogy harmadik országbeli állampolgárookra vonatkozó, harmadik felek által nyújtott információkat lehessen rögzíteni a rendszerben.

A SIS a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek interoperabilitására irányuló projekt első építőeleme. E tekintetben létfontosságú, hogy a SIS-ben folytatódjon és nagyobb mértékű legyen a biometrikus azonosítás – daktiloszkópiai adatok, DNS, arcképmások – alkalmazása, hogy a lehető legnagyobb mértékben ki lehessen aknázni a SIS és az interoperabilitási elemek integrációját.

A megerősített SIS kiterjesztett alkalmazási köre miatt több kihívást is figyelembe kell venni a rendszer zökkenőmentes alkalmazásának érdekében.

Először is, folytatni kell a munkát 2023. március 7-e után is, hogy a SIS keretében rendelkezésre álló új lehetőségeket teljes mértékben ki lehessen aknázni. A műveletek kezdeti szakasza nem mentes a technikai problémáktól, függetlenül attól, hogy a bevezetést központi és nemzeti szinten egyaránt kiterjedt tesztelés előzte meg. Ennélfogva emlékeztetjük a tagállami hatóságokat és az eu-LISA-t, hogy éberrel kísérjék figyelemmel a bevezetés mostani első szakaszát. Ezt a működési folyamatok fokozatos finomítása követi majd, az eszköz folyamatos tökéletesítésének összefüggésében.

Másodszor: a figyelmeztető jelzések egyes új típusainak – kikérdezés céljából bevitt figyelmeztető jelzések, preventív figyelmeztető jelzések – alkalmazása problémásnak bizonyult, mivel tagállami szinten jelentős eltéréseket lehetett tapasztalni. A tagállamoknak folytatniuk kell annak feltérképezését, hogy miként lehet harmonizált megközelítést kialakítani, amely lehetővé teszi az új jogi keretnek a nemzeti joguk tiszteletben tartása melletti végrehajtását. E tekintetben folytatni kell a tagállamok közötti szoros együttműködést és végső soron a másodlagos jog és a fő teljesítendő célok – SIS-kézikönyv, SIRENE-kézikönyv – kiigazítását.

Harmadszor pedig a megerősített SIS működésének megkezdése valamennyi SIRENE-irodában megemelt munkateherként jelent, amelyet valószínűleg csak növelni fog a határregisztrációs rendszer, az ETIAS és az interoperabilitási projekt bevezetése. A megemelt munkatehernek megfelelő pénzügyi és humán erőforrásokkal kell párosulnia. Lévén, hogy az új SIS valódi érték, a SIRENE-irodába való befektetések kézzel fogható eredményekkel járnak majd.

A megerősített SIS-ből fakadó várható nyereségek figyelembevételével az elnökség támogatja az eu-LISA-t, a Bizottságot és a tagállami hatóságokat abban, hogy biztosítsák valamennyi új funkció zökkenőmentes bevezetését és fokozatos használatát. Az elnökség kiemeli, hogy továbbra is ambiciózus megközelítést kell követni a tagállami hatóságok közötti operatív együttműködés és az uniós ügynökségekkel folytatott együttműködés megerősítése érdekében, hogy végső soron megóvható legyen a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség.